

Міністерство освіти і науки України
Міністерство України з питань
надзвичайних ситуацій

Академія цивільного захисту України

***Війна і насильство: минуле та майбутнє
(60-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній
війні присвячується)***

*Матеріали міжвузівської науково-практичної
конференції 27 квітня 2005 р.*

Харків

Зміст

Агеев В. В. Насилие как инструмент борьбы за свободу	5
Акавець І. В., Хандримайлова Ю. О. Насильство як соціокультурний феномен	6
Бардін О. М. Основи демократії та тероризм	9
Беляєв Т. О. Феномен насильства в етнонаціональному аспекті: досвід наукових досліджень	11
Гайдашук К. В. Истоки философского обоснования насилия и власти в творчестве Никколо Макиавелли	12
Гонтаренко Л. О. Війна та українці	14
Губицький Л. В. Велика Вітчизняна війна чи війна за визволення?	16
Даніл'ян В. О. Державна інформаційна безпека в умовах глобалізації	17
Даніл'ян Г. П. Етнонаціональне насильство та проблема ідентичності	19
Данильян О. Г. Насилие как форма разрешения социальных противоречий в современном мире	21
Дзьобань О. П. Діалектика державної діяльності з забезпечення національної безпеки у перехідних умовах ...	22
Дудка А. О. До питання про філософське осмислення проблем війни, миру й безпеки в античній філософії	24
Злотников А. Л. Психологические основы готовности военнослужащих к деятельности в особых и экстремальных условиях	26
Калагін Ю. А. Діяльність органів кадрової роботи в ході реалізації державної програми переходу Збройних сил України до комплектування військовослужбовцями, які проходять службу за контрактом	27
Калиновський Ю. Ю. Правосвідомість та правове виховання як чинники національної безпеки Української держави	29
Кальченко Е. Некоторые черты современного терроризма	31
Кариков С. А. Реформация в брауншвейге: военный фактор	32
Коваленко І. І. Неопаганізм як підвалина антиєврейської нацистської ідеології	34
Козлов Е. К проблеме власти в политике	35

Крисюченко Е. О некоторых аспектах немецкого нацизма во Второй мировой войне	37
Лазарев М.В., Мацаков Д.М. Партизанський рух на Україні	38
Логовський І. М. Вступ до Всесвітньої торгівельної організації (ВТО) та проблеми національної безпеки України.....	40
Мануйлов Є. М. До проблеми типологізації війн.....	42
Міщенко В. І. Духовне насильство та стратегія розвитку духовної культури в сучасних умовах	43
Назарко М. В. Основи математичних методів управління процесом проходження військової служби особами офіцерського складу резерву збройних сил України	45
Науменко М. О. Війна як соціально-економічне явище	47
Павлова Е. К проблеме соотношения власти и насилия	48
Панфілов О. Ю. До визначення сутності асиметричних війн	50
Панфілов Ю.І. Особливості діяльності малих груп в особливих умовах у залежності від їхньої психологічної сумісності.....	51
Приходько Д. П. Актуальные проблемы моделирования напряженных психических состояний курсантов-летчиков в период наземной подготовки	53
Смелянцев А. П. Место и роль военной силы в современных военно-политических конфликтах	55
Фунтусов Е. В. Украинские повстанцы. Борьба за независимость.....	56
<u>Хорошев А. Н., Гонтаренко Л. А.</u> Вторая мировая война и проблемы сохранения мира.....	58
Храбров В. В. Отношение ко второй мировой войне как проблема исторической идентификации	60
Черненко В. А. Террор как фактор глобализирующегося общества	61
Чернишова Т. О. Феномен насильства як складова політичного процесу	63
Чирва А. В. Дослідження мотиваційної складової професіоналізму майбутніх офіцерів в процесі навчання у ВВНЗ	65
Широбоков Ю. М. Діяльність вчених-психологів під час Великої Вітчизняної Війни	66
Юрченко М. С. Русская православная церковь и Великая Отечественная война.....	68

ших людьми. Ясно, що кое-що в цих силах — абсолютно, а кое-що — відносно. Исходя из этого, можно сказать, что исторический фатум — это не провидение, не фортуна, а “сила вещей”, определяемая законами развития природы и человеческого духа. Поэтому, история — это отнюдь не нагромождение случайных или предопределенных судьбой фактов, а неизбежное чередование взаимосвязанных причин и следствий, результат действия сил, приведенных в движение мнениями, страстями и интересами людей.

ВІЙНА ТА УКРАЇНЦІ

Л. О. Гонтаренко

Академія цивільного захисту України

Українці визнають спадкоємність сприянню традиціям Радянського союзу у патріотичному вихованню молодого покоління. Неможливо ігнорувати найкровопролитнішу за всю історію людства війну. Була для українського народу вона “великою вітчизняною”? Як оцінювати участь українців у бойових діях другої світової війни під різними прапорами? За роки “великої вітчизняної” війни загинув кожен шостий житель України, 2 млн. людей загнано в гітлерівське рабство. Україна втратила 7 млн. співвітчизників. СРСР за повоєнний час показували різні дані про людські втрати у воєнні роки: спочатку 8 млн., в останні часи, навіть 42 млн.

Святкування перемог радянської армії нашоується на іншу частину українців які воювали під іншими прапорами. “Люті вороги українського”, “фашистські найманці” та інше, такі ярлики зустрічаємо у літературі, яка не пов’язана з процесами сучасного національного державотворення. Величезне різноманіття учасників та жертв цієї війни, намагання звести лише на ворогів та друзів є надмірним спрощенням. Залишається багато суперечливих питань. З’ясування повної реальної картини неможливо за браком документів та матеріалів. Відтворення окремих епізодів може лише скорегувати дійсну картину минулих подій. Жителі Волині та Галичини воювали на двох фронтах у різні періоди німецької окупації у червоних військах, радянських партизанах та у складі УПА. Закінчення війни для різних сил має різні дати (травень 1945 та початок 50-х років.).

Втягнення України в другу світову війну в 1939 році призвело до розколу у поглядах на ідею об’єднання України у

складі СРСР. Поневолення українців Польшею, Румунією, Угорщиною, СРСР викликало протидію. У 1939 році "Україна є найбільшою проблемою Європи". Ця подія викликала великі зміни всюди. Радянський Союз розповсюджував ідею соціалізму на більшу територію та розширює імперські землі. Для Німеччини домовленість з Союзом надала можливість продовження націонал-соціалізму. Майбутнє Польщі, Румунії та сусідніх земель. Нові проблеми для Британської імперії. Ставлення до України після проголошення державної незалежності України спонукає на ретельне вивчення політичного статусу цієї події.

Карпатська Україна, започаткувала паростки незалежності, національну армію, яка всюди чинила опір. Українці виступили як окремий суб'єкт у формі державної організації на міжнародному рівні. Надалі відігравали самостійну роль у цій війні лише після організації Української Повстанської Армії, завдяки якій був створений орган державної влади — Українська Головна Визвольна Рада.

Україна стала ареною боротьби двох імперіалістичних держав. Українці воювали під різними прапорами проти співвітчизників. Діючи у воєнному хаосі важко бути неупередженим у підході до ситуації. Жителі західноукраїнських земель менше двох років жили в СРСР. Вони народились в тих частинах України, які були окуповані іншими державами. Вітчизна за два роки (створення колгоспної системи господарювання, командно-адміністративна система, ув'язнення, релігійні утиски та розстріли на початку Великої Вітчизняної війни), що необхідно захищати?

Українці обирали різні варіанти боротьби: боротьба в лавах Української Повстанської Армії на два фронти, боротьба проти московсько-більшовицьких поневолювачів у спілці з німцями, боротьба проти німців на боці московсько-більшовицьких військ).

УПА не дозволяла вільно господарювати німцям на українській землі. Не дозволяла грабувати українські села. Використовувати українську землю у грабіжницьких намірах. Не допускала вивозу в Німеччину людей. Карали за розстріли та знищення мирного населення.

УПА користувалась всенародною підтримкою. Вони діяли не лише на західних, а і на східних і південних областях України.

Український народ не дивлячись на втрати вистояв у війні продовжував боротися за незалежність.